

28.03.2024

Група 13

Тема уроку № 48-49. Образ панни – утілення ідеї вічної жіночності й краси в новелі В. Винниченка “Момент”

Мета уроку: (формування компетентності): предметні: характеристика символічного образу Панни, удосконалення навичок ідейно-художнього аналізу твору; ключові: розвиток аналітичного мислення, навички пізнавальної діяльності; комунікативну: вміння аргументовано висловлювати власні думки, толерантне ставлення до думок інших; загальнокультурну: почуття поваги до протилежної статі, почуття прекрасного, любові до життя, життєстверджувальне світосприйняття.

Тип уроку: засвоєння нових знань і формування на їх основі вмінь та навичок.

Матеріали до уроку:

1. Повторення вивченого.

Імпресіоністичні засоби та прийоми відкривають неабиякі творчі можливості перед митцем. Вони відкривають шлях особистісному підходу до явищ життя. Так, В. Винниченко у новелі «Момент» змушує читача переживати і відчувати ті душевні порухи, які охоплюють його персонажів у момент екстремальної ситуації.

Імпресіоністична форма викладу, емоційність та психологізм твору спонукають нас повною мірою відчувати те, що переживав головний герой твору, який мав негайно перетнути кордон. Найліпший час для задуманого — темна ніч, але він не має вибору, і тому «можуть убити». Ще одна незвичайність — перетнути кордон він мусить разом із, як виявилось потім, «знайомою у минулому житті» незнайомкою.

Твір «Момент» Володимира Винниченка — новатора в українській прозі і драматургії — відбиває той відрізок часу, який неможливо забути. Зовнішні події, близькі для колишнього політв'язня В. Винниченка, стають лише ґрунтом, на якому розквітає вразлива квітка кохання-щастя.

Головні думки

1. Люди інколи бездумно втрачають мить щастя, підкорюючи свої вчинки суворим приписам моралі, а інколи, намагаючись затримати й продовжити його, гублять своє щастя назавжди.

2. Усе, що від природи, є прекрасним.

Характерні ознаки новели «Момент»:

- Сюжет динамічний і напружений;

- наявність імпресіоністичних засобів: колористика тексту концентрує сонячні барви, лісову зелень, небесну блакить; багатство зорових і слухових образів увиразнює пейзаж, творить тло, на якому розгортаються події в новелі;

- розповідь ведеться від першої особи.

Проблеми:

- любові і щастя людини;

- миті як вічності;

- філософії людського буття;

- життя і смерті;

- добра і зла;

- гармонії людини й природи;

- природності душевних і тілесних поривів.

2. Новий матеріал.

Добір цитат для характеристики образу Панни

Опис зовнішності: «Сама настояща, городська панна, в гарненьких черевиках, що визирали з-під сукні, із солом'яним бриликом на колінах».

Очі: «А очі, як у зляканої лані, променисті, чисті, великі», «Очі горіли напруженням і були великі, прекрасні».

Сміх: «Ах, якби ви знали, який сміх у неї був! А сміх є дзеркало душі»

Манери поведінки: «Галантно повела вона рукою круг себе», «Вона вийняла з-під свитки хусточку і почала витирати мій лоб із серйозним і заклопотаним поглядом».

Риси характеру: «Убити себе зумію». «А знаєте, мені чогось зовсім не страшно... Цікаво тільки дуже», «—... Ви надзвичайно гарні зараз. — Я не знаю, що треба сказати на це».

Погляди на життя: «Як мене вб'ють, напишіть так: «Мусю вбито на кордоні. Вмерла так, як вмирають ті, що люблять життя». Більше нічого» — Наше кохання повинно вмерти зараз, щоб, як хтось сказав, ніколи не вмирати». «А вона, ніби дивлячись собі в душу, обривисто-напружено говорила: — Щастя — момент. Далі вже буденщина, пошліть... Саме найбільше щастя буде мізерним в порівнянні з цим. Значить зовсім не буде — Я буду носити вас в душі».

Вчинки: «Стражники трусять уже товаришів... Якусь панночку шукають».

Висновок (учні роблять самостійно) записують у зошити

Панна Муся — дівчина, з якою познайомився Шехерезада на державному кордоні. Це справжня міська панна, гарно взута й одягнена. Особливо вразили оповідача її очі. Дівчина мала галантну поведінку, була навчена манерам. У образі Мусі втілюється ідея жіночності, особливої краси, таємничої незбагненності.

Провівши разом лише мить, закохані більше ніколи не зустрілись, бо дівчина вважала, що для щастя необхідна лише мить, а все, що станеться потім — буденність. Саме тому Муся не схотіла подальших стосунків і залишила за собою лише приємний та світлий спогад, сповнений таємничості й загадковості.

«Значення творчості В. Винниченка»

Володимир Кирилович Винниченко широко відомий як видатний письменник, творець нової української прози і яскравий політичний діяч часів революції та громадянської війни. Творчість В. Винниченка критики порівнюють із річкою, що часом робить стрімкі, несподівані повороти, інколи міліє, проте русло її тішить чистотою і силою джерел. Коли наприкінці 20-х років розгорілася дискусія навколо його роману «Сонячна машина», М. Зеров висловив думку, що цей твір знаменує новий, третій

період у творчості Винниченка.

Літературно-художня спадщина письменника суттєво розширила ідейно-тематичні та жанрово-стильові межі української літератури, давши потужний потенціал для подальшого розвитку прози та драматургії. Як письменник гуманіст Винниченко глибоко вірив, що в людині, в людській спільноті перемаже добро, правда, щастя. Ідея людського щастя на Землі проймає всю його творчість від перших оповідань і романів до останніх і досі не друкованих ще творів.

3. Домашнє завдання

Підготуватися до контрольної роботи за творчістю О. Кобилянської, В. Стефаника, В. Винниченка.

Фото конспекту уроку надсилати на електронну пошту
irinanikolaevna1977@ukr.net